

Informacja o odbywaniu kary pozbawienia wolności

W niniejszej broszurze znajdziesz najważniejsze reguły dotyczące odbywania kary pozbawienia wolności. Jeżeli zechcesz dowiedzieć się czegoś więcej, możesz pożyczyć od personelu teksty ustaw i przepisów. Możesz również poprosić personel o wyjaśnienie kwestii, co do których masz wątpliwości.

1. Więzienie czy areszt śledczy?

Karę pozbawienia wolności odbywa się zwykle w więzieniu. Jeżeli kara jest krótka lub inne szczególne względy za tym przemawiają, być może będziesz odbywać karę w areszcie śledczym lub w Więzieniach Kopenhaskich („Vestre Fængsel”). W wielu obszarach obowiązują tutaj takie same reguły, jak w więzieniu typu zamkniętego. Patrz poniżej.

2. Więzienie otwarte czy zamknięte?

Kara pozbawienia wolności odbywana jest zwykle w więzieniu otwartym. Departament Więziennictwa i Probacji może jednak postanowić, że karę odbywać będziesz w więzieniu zamkniętym, np. jeżeli kara jest długoterminowa. W więzieniu zamkniętym jest więcej personelu i większa kontrola niż w więzieniu otwartym. W więzieniu zamkniętym obowiązują również surowsze reguły odnośnie do pieniędzy, rozmów telefonicznych, widzeń, przepustek i innych ograniczeń. Poniżej znajdziesz bliższe informacje.

3. Oddziały półotwarte

W niektórych przypadkach zostaniesz umieszczony na oddziale półotwartym w więzieniu otwartym zamiast w więzieniu zamkniętym. W oddziale półotwartym obowiązują surowsze zasady niż w pozostałej części więzienia otwartego. Poproś personel o więcej informacji o oddziałach półotwartych.

4. Przeniesienie do więzienia zamkniętego

Jeżeli nadużyjesz zwiększonej swobody w więzieniu otwartym, ryzykujesz przeniesienie do więzienia zamkniętego. Będzie to miało miejsce, jeżeli np. opuścisz więzienie bez zezwolenia, przemycasz narkotyki lub alkohol albo nadużywasz tych środków, zachowujesz się w sposób wywołujący strach lub stosujesz przemoc. Nastąpi to również, jeżeli popełnisz przestępstwo w więzieniu lub poza nim.

Możesz zapytać personel o możliwość przeniesienia Cię w późniejszym czasie do więzienia otwartego.

5. Obliczenie kary

Po wydaniu wyroku lub po Twoim przybyciu do więzienia otrzymasz tak zwane obliczenie kary. Obliczenie takie podaje najważniejsze daty dotyczące odbywania kary, np. datę końca kary, tj. kiedy najpóźniej musisz zostać zwolniony. Podane są tam też daty, od których możesz starać się o możliwość uzyskania przepustki oraz o warunkowe zwolnienie.

Jeżeli nie zgadzasz się z otrzymanym obliczeniem kary, możesz wnieść zażalenie na zwykłych zasadach: patrz punkt dotyczący Skarg i odwołań. Jeżeli nie zgadzasz się z interpretacją wyroku wydanego przeciw Tobie, możesz zażądać, aby otrzymane obliczenie kary zostało przedłożone sądowi.

6. Kontakty ze współwięźniami

W więzieniu w czasie pracy i w czasie wolnym przebywasz normalnie razem z innymi osadzonymi. W większości więzień masz możliwość spędzania nocy i czasu wolnego w samotności, w swojej celi lub pokoju. W niektórych więzieniach istnieją również możliwości odbycia kary zupełnie bez kontaktów z innymi osadzonymi. W niektórych przypadkach możesz zostać pozbawiony prawa do kontaktów z innymi osobami („wykluczenie możliwości kontaktów ze współwięźniami”).

W aresztach śledczych oraz w Więzieniach Kopenhaskich (Københavns Fængsler) możliwości kontaktów między osadzonymi są bardziej ograniczone.

Wobec osób poniżej 18. roku życia obowiązują szczególne zasady dotyczące kontaktów. Zapytaj o nie personel.

7. Pomoc w sprawach osobistych, socjalnych i prawnych

W czasie odbywania kary możesz otrzymać pomoc i porady zwłaszcza od personelu Twojego oddziału. Z personelem Twojego oddziału lub z pracownikiem socjalnym więzienia możesz rozmawiać o sobie oraz o osobistych i socjalnych problemach Twojej rodziny.

Po przybyciu do więzienia lub aresztu śledczego otrzymasz informacje o Twoich prawach, obowiązkach oraz o innych kwestiach istotnych z punktu widzenia Twojego pobytu. W ciągu siedmiu dni powszednich od osadzenia jesteś zobowiązany opracować wspólnie z zakładem karnym plan Twoich działań na czas osadzenia oraz na okres bezpośrednio po zwolnieniu.

Jeżeli będziesz potrzebować innej specjalnej pomocy i wsparcia, możesz skontaktować się z zatrudnionymi w więzieniu lub areszcie śledczym kapelanem, pielęgniarką, lekarzem, dentystą, nauczycielem oraz z kierownictwem zakładu. Jeżeli masz pytania odnośnie do Twojego wyroku skazującego, możesz poprosić o pomoc Twojego obrońcę. Na inne pytania natury prawnej odpowiedzi w pewnym zakresie udzielić będzie mógł pracownik socjalny lub kierownictwo więzienia czy też aresztu śledczego. Personel będzie też mógł skierować Cię do prawników, którzy oferują bezpłatną pomoc prawną.

8. Rzeczy własne i pieniądze

Cela jest umeblowana, otrzymasz ponadto pościel, ręczniki i ubranie robocze. Możesz też zabrać ze sobą pewną liczbę rzeczy osobistych, np. ubrania i zdjęcia.

W więzieniach zamkniętych i otwartych oraz w aresztach śledczych obowiązują różne reguły dotyczące przedmiotów osobistych, jakie możesz zabrać z sobą.

Zapytaj personel, czy można będzie wydać Ci przysłane rzeczy i pieniądze lub czy możesz otrzymać zezwolenie na wysłanie swoich pieniędzy i rzeczy z więzienia. Zwykle nie wolno wysłać pieniędzy z zamkniętego więzienia chyba, że są to pieniądze pochodzące z wynagrodzenia za pracę.

Zgodnie z podstawową regułą zakład karny nie jest odpowiedzialny za uszkodzenie, zniszczenie ani kradzież Twoich rzeczy.

9. Jedzenie, napoje itp.

Jeżeli odbywasz karę w więzieniu, będziesz otrzymywać wypłaty diet na samodzielny zakup artykułów spożywczych. W aresztach śledczych otrzymujesz gotowe posiłki.

Lekarz może przepisać specjalną dietę ze względów zdrowotnych. Jeżeli jesteś wegetarianinem lub z powodów religijnych potrzebujesz specjalnego pożywienia, wymagania te są respektowane. Zapytaj o to personel na Twoim oddziale lub ewentualnie kapelana.

Możesz kupować kawę, wyroby tytoniowe i inne towary w więzieniu lub w areszcie śledczym. Asortyment jest różny w poszczególnych zakładach karnych.

10. Palenie

Palenie w pomieszczeniach we wszystkich placówkach podlegających duńskiej Służbie Więziennictwa i Probacji jest zabronione. Dozwolone jest palenie na zewnątrz. Ustalenia w zakresie palenia różnią się w poszczególnych zakładach.

Tytoń, papierosy i inne przedmioty związane z paleniem, np. fajki, filtry czy zwijarki, przechowywane są w zamkniętej szafce poza celą. Szafka musi być zawsze zamknięta na klucz, który zatrzymujesz przy sobie. Nie możesz przechowywać tytoniu ani innych przedmiotów związanych z paleniem w swojej celi.

Jakiegolwiek naruszenie obowiązujących zasad podlega karze dyscyplinarnej.

Jeżeli chcesz rzucić palenie, zapytaj personel o możliwość dołączenia do nieodpłatnego programu rzucania palenia.

11. Praca i nauka

Odbywając karę pozbawienia wolności, masz prawo i obowiązek podjęcia zajęcia w postaci pracy, nauki lub innych dopuszczalnych zajęć, w tym na terapię. W zamian otrzymujesz drobne wynagrodzenie. Jeżeli chorujesz i lekarz powiadomi o Twojej chorobie, otrzymasz zasiłek chorobowy.

Jeżeli przebywasz w areszcie śledczym, masz prawo do podjęcia zajęcia, lecz nie jest to obowiązkowe.

Oferty pracy i nauki są różne w poszczególnych zakładach karnych, ale w aresztach śledczych są ograniczone. W więzieniu typowym zajęciem jest praca w warsztatach produkcyjnych, w rolnictwie, leśnictwie, przy sprzątaniu, konserwacji budynków, w parku albo przy utrzymaniu terenów zielonych. W areszcie śledczym będą to często proste prace przy produkcji lub prace przy konserwacji budynków.

Nauka odbywa się we własnej szkole więziennej lub prowadzona jest przez nauczycieli zatrudnionych z zewnątrz przez areszt śledczy. Obejmuje ona ogólne kształcenie dorosłych lub kształcenie wyrównawcze.

O ile będzie to możliwe, pod uwagę będą brane Twoje własne życzenia i zdolności. Zapytaj personel o możliwości w tym zakresie.

W szczególnych przypadkach możesz uzyskać zgodę na pracę lub naukę poza zakładem (tzw. wolne wyjścia) lub wykonywać swoją pracę, będąc w więzieniu. Jeżeli uzyskasz dochody, np. korzystając z wolnego wyjścia do pracy poza zakład, będziesz zwykle musiał płacić za swój pobyt w zakładzie karnym. Od personelu możesz uzyskać więcej informacji na ten temat.

12. Terapia

Jeżeli masz szczególną potrzebę terapii, w pewnych przypadkach istnieje możliwość odbycia kary w placówce nienależącej do duńskiej Służby Więziennictwa i Probacji. Jeżeli będzie to niemożliwe, duńska Służba Więziennictwa i Probacji oferuje szeroki wachlarz różnych terapii, z których możesz skorzystać np. jeżeli masz problem z nadużywaniem alkoholu i narkotyków lub gdy wyrok zapadł w związku z aktem przemocy lub przestępstwem na tle seksualnym. Duński Departament Więziennictwa i Probacji wydał specjalne broszury o możliwościach terapii itd. Zapytaj personel o te możliwości.

13. Czas wolny

Z reguły masz prawo do przebywania na świeżym powietrzu przez co najmniej jedną godzinę dziennie.

Masz możliwość słuchania radia, oglądania telewizji, czytania prasy, czasopism i książek. Zapytaj personel o możliwości wypożyczenia radia i/lub telewizora oraz wypożyczenia lub kupna czasopism, gazet itp.

Oferty spędzenia wolnego czasu są najbardziej zróżnicowane w więzieniach otwartych, natomiast dość ograniczone w aresztach śledczych. Więzienia oferują sport, trening kondycyjny, zajęcia poświęcone różnym rodzajom hobby itd. Zapytaj personel o te możliwości.

14. Religia

W więzieniach i niektórych aresztach śledczych odprawiane są msze i nabożeństwa. Masz prawo do rozmowy z duchownym Twojego wyznania. Oprócz kapelana więziennego, który należy do Duńskiego Kościoła Ewangelicko-Luterańskiego, w niektórych zakładach karnych zatrudnione są osoby innych wyznań, np. imam oraz kapłan rzymskokatolicki. Kapelan więzienny lub personel może również postarać się o kontakt dla Ciebie z niezatrudnionym przez zakład duchownym Twojego wyznania lub osobą o podobnej funkcji.

Jeżeli Twoja religia zabrania pracy w pewne dni, Twój czas pracy należy ustalić z uwzględnieniem tych zakazów.

15. Choroba

W więzieniu i areszcie śledczym zatrudniony jest lekarz. Po osadzeniu w więzieniu otrzymasz propozycję rozmowy z lekarzem lub pielęgniarką. Jeżeli w późniejszym czasie poczujesz, że potrzebujesz pomocy lekarza, musisz powiadomić o tym personel, który przekaże tę wiadomość lekarzowi lub pielęgniarce.

Lekarz oceni, czy należy podjąć leczenie i czy będzie ono prowadzone w jednej z placówek należących do duńskiej Służby Więziennictwa i Probacji, czy też w zwykłym szpitalu.

16. Leczenie stomatologiczne

Masz prawo do niektórych form leczenia stomatologicznego. W pewnych przypadkach sam będziesz pokrywać koszty tego leczenia. Zapytaj o to personel.

17. Widzenia

Masz prawo do widzeń przez minimum godzinę, a w miarę możliwości przez dwie godziny w tygodniu. W więzieniach istnieją często możliwości dłuższych i częstszych widzeń. Osoby odwiedzające Cię muszą zwykle przed widzeniem uzyskać zezwolenie.

Zazwyczaj widzenia nie odbywają się w obecności personelu. Masz prawo do niedozorowanych widzeń z Twoim obrońcą w sprawie karnej, która skutkowałą osadzeniem Cię w zakładzie karnym, albo z tym, który jest Twoim obrońcą w obecnie toczącej się sprawie.

Odnosi się to również do adwokatów wpisanych na listę obrońców wyznaczanych z urzędu.

Jeżeli nie masz rodziny lub przyjaciół, którzy mogą Cię odwiedzać, możesz zapytać personel o możliwość widzeń z przedstawicielem Czerwonego Krzyża.

Z reguły może odwiedzać Cię prasa. Jeżeli masz udzielić wywiadu, musisz uzyskać na to zezwolenie Służby Więziennictwa i Probacji.

18. Telefon

W otwartych więzieniach możesz wypożyczyć telefon komórkowy, który jest przymocowany do ściany, dlatego też może być używany wyłącznie w Twojej celi. Możesz również korzystać z automatów telefonicznych dostępnych dla osadzonych. W zamkniętych więzieniach i w aresztach śledczych możesz telefonować tylko, jeżeli uzyskasz specjalne zezwolenie. Ogólną regułą jest to, że osadzony sam płaci za rozmowę. Personel wybiera dla Ciebie połączenie i zwykle przysłuchuje się Twojej rozmowie. W większości oddziałów więzień zamkniętych oraz w Więzieniach Kopenhaskich obowiązują jednak szczególne zasady korzystania z telefonów na kartę. Na ten temat bliższych informacji może udzielić Ci personel.

W więzieniu nie wolno posiadać telefonu komórkowego. Zabranie telefonu komórkowego do więzienia zamkniętego oraz do aresztu śledczego jest karalne. Karze podlega również posiadanie telefonu komórkowego przez Twoich przyjaciół i rodzinę w czasie widzeń z Tobą w więzieniu zamkniętym lub w areszcie śledczym.

19. Listy

Twoje listy nie są cenzurowane, chyba że ocenia się, iż istnieje taka konieczność z uwagi na porządek i bezpieczeństwo albo, aby chronić ofiarę przestępstwa. Z tych samych względów list może zostać zatrzymany.

Listy do Ciebie normalnie są otwierane w Twojej obecności celem kontroli zawartości koperty.

Listy, które wysyłasz z więzień zamkniętych lub z aresztów śledczych są kontrolowane przed ich wystaniem. W więzieniach otwartych zwykle nie kontroluje się listów przed wystaniem.

Personel nie ma prawa otwierać listów do oraz od następujących władz: Ministra Sprawiedliwości, dyrektora Służby Więziennictwa i Probacji, sądów, Specjalnego Sądu Odwoławczego, Komisji do Spraw Dopuszczania Nadzwyczajnych Środków Zaskarżania, prokuratury, policji, Rzecznika Praw Obywatelskich, członków Parlamentu Duńskiego, innych władz publicznych, Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, Europejskiego Komitetu ds. Zapobiegania Torturom, Komisji ONZ ds. Praw Człowieka, Komisji ONZ ds. Zwalczenia Tortur, Twojego obrońcy w sprawie karnej albo też tego, który jest Twoim obrońcą w obecnie toczącej się sprawie, w tym w sprawie o warunkowe zwolnienie z bezterminowego osadzenia w specjalistycznym zakładzie karnym. To samo odnosi się również do adwokatów wpisanych na listę obrońców, których można wyznaczać jako adwokata z urzędu.

Jednak listy takie mogą być prześwietlane, aby zapobiec przemytowi.

Jeżeli masz trudności z pisaniem, należy o tym powiadomić personel, który pomoże Ci, np. nagraniem listu na taśmę magnetofonową lub zezwalając na szerszy dostęp do telefonu.

20. Poczta elektroniczna - wiadomości od organów publicznych

Większość osadzonych nie ma dostępu do Internetu i tym samym nie może sprawdzać swojej poczty elektronicznej. Jeżeli nie masz dostępu do Internetu, możesz być wyłączony z otrzymywania poczty elektronicznej. W zamian będziesz otrzymywać pisma od organów publicznych pocztą. Możesz również upoważnić na piśmie krewnego, który będzie miał dostęp do Twojej poczty elektronicznej on-line. Poproś personel o więcej informacji na ten temat.

21. Identyfikator NemID

Identyfikator NemID może zostać wydany przez personel lub przez duńską Służbę Więziennictwa i Probacji osadzonym przebywającym w aresztach śledczych, więzieniach lub internatach. Osadzeni mogą korzystać ze swoich NemID, jeśli mają dostęp do Internetu w więzieniu lub internacie. Mogą także korzystać ze swoich NemID na przepustce i po zwolnieniu.

22. Wybory, itp.

Masz prawo do listownego uczestnictwa w wyborach do parlamentu oraz samorządowych władz lokalnych itd. Oprócz tego masz prawo do uczestnictwa w innych formach legalnej działalności politycznej.

23. Rzecznik praw osadzonych itd.

Osadzeni mają prawo wpływania na ogólne warunki w zakładzie karnym. Odbywa się to za pośrednictwem rzecznika wybranego przez osadzonych.

24. Przepustka

Większości osadzonych w otwartym więzieniu przyznaje się prawo do regularnych wyjść na przepustkę co trzeci weekend. Możesz uzyskać to prawo nie wcześniej niż po upływie 30 dni od osadzenia w więzieniu, jednak w pewnych przypadkach, np. jeżeli odsiadujesz długoterminowy wyrok, będziesz musiał poczekać znacznie dłużej.

Istnieje również możliwość uzyskania przepustki z więzienia zamkniętego, lecz prawa tego nie można uzyskać tak wcześnie, jak w więzieniu otwartym. Zapytaj o to ewentualnie personel.

Jeżeli w czasie przepustki dopuścisz się złamania warunków, np. jeżeli nie powrócisz na czas, podejmiesz próby przemytu do więzienia narkotyków lub alkoholu, albo popełnisz nowe przestępstwo, wówczas zezwolenie na wychodzenie na przepustki może zostać cofnięte.

Zezwolenie to może również zostać cofnięte, jeżeli np. w więzieniu będziesz przyjmować narkotyki, posiadać je lub sprzedawać. Jeżeli odbywasz karę w więzieniu otwartym, w takich przypadkach ryzykujesz także przeniesienie do więzienia zamkniętego.

Jako osadzony masz możliwość wyjścia na przepustkę w szczególnym celu, np. w przypadku poważnej choroby lub zgonu osób najbliższych. Zezwolenie na przepustkę wymaga zawsze, aby wydano je w celu, który można uznać za ważny oraz aby nie istniało niebezpieczeństwo nadużycia. W pewnych przypadkach podczas wyjścia na przepustkę osadzonemu towarzyszy konwojent.

25. Warunkowe zwolnienie

Normalnie osadzeni są warunkowo zwalniani po odbyciu dwóch trzecich kary. Aby móc otrzymać zwolnienie warunkowe, musisz odbyć karę pozbawienia wolności przez co najmniej dwa miesiące.

W pewnych przypadkach możesz zostać warunkowo zwolniony w okresie po odbyciu połowy kary i przed odbyciem jej dwóch trzecich części. Może to nastąpić m.in. w przypadkach, kiedy podczas odbywania kary osadzony dokona szczególnego wysiłku, aby nie popełnić ponownego przestępstwa, np. poprzez uczestnictwo w terapii uzależnienia od narkotyków lub alkoholu. Zapytaj ewentualnie personel o te możliwości.

Skazani na karę dożywotniego pozbawienia wolności mogą zostać warunkowo zwolnieni po odbyciu co najmniej 12 lat kary.

Decyzję o warunkowym zwolnieniu podejmuje kierownictwo więzienia lub Ministerstwo Sprawiedliwości (Departament Więziennictwa i Probacji). Jeżeli ocenia się, że nie można zalecić warunkowego zwolnienia z uwagi na niebezpieczeństwo popełnienia przez Ciebie nowego przestępstwa, możesz otrzymać odmowę warunkowego zwolnienia.

Przy warunkowym zwolnieniu ustala się okres próbny. Jeżeli w okresie próbnym popełnisz nowe przestępstwo, to reszta kary pozostająca do odbycia doliczana jest do nowej kary.

W niektórych przypadkach warunkowo zwolnionym można być tylko pod warunkiem dozoru sprawowanego przez duńską Służbę Więziennictwa i Probacji. Oprócz tego może być również postawiony warunek np. poddania się terapii uzależnienia od alkoholu. Jeżeli nie dotrzymasz tych warunków, duńska Służba Więziennictwa i Probacji może zdecydować o konieczności ponownego osadzenia Cię w więzieniu.

26. Powiadomianie pokrzywdzonych

Jeżeli zostałeś skazany za popełnienie poważnego przestępstwa przeciwko osobie lub napaść seksualną i przed rozpoczęciem odbywania zasądzonej kary byłeś tymczasowo aresztowany, osoba pokrzywdzona w związku z popełnionym przez Ciebie przestępstwem może zażądać powiadomienia jej w następujących sytuacjach:

- gdy wychodzisz na pierwszą przepustkę bez dozoru;
- jeżeli wykonywanie Twojego wyroku zostało tymczasowo zawieszane przed Twoim pierwszym wyjściem na przepustkę bez dozoru;
- jeżeli zostałeś skierowany poza więzienie z możliwością wyjścia na przepustkę bez dozoru przed przyznaniem Ci prawa do pierwszego wyjścia na przepustkę bez dozoru;
- gdy zostajesz zwolniony;
- jeżeli zbiegłeś z więzienia.

Osoba pokrzywdzona może również zażądać powiadomienia w następujących sytuacjach:

- jeżeli pojawisz się w radiu lub telewizji w znaczącej roli;
- jeżeli udzielisz wywiadu do artykułu w duńskim czasopiśmie.

Decyzję o tym, czy osoba pokrzywdzona zostanie powiadomiona, podejmuje policja.

Osoba pokrzywdzona może zażądać powiadomienia o udzielonej Ci przepustce, o Twoim zwolnieniu i o podobnego rodzaju sytuacjach, jeżeli popełniłeś przestępstwo po 1 lipca 2011 r. W przypadku pojawienia się w środkach masowego przekazu zasady powiadamiania obowiązują niezależnie od tego, kiedy przestępstwo zostało popełnione.

27. Reguły, nakazy i zakazy

Masz prawo wglądu do reguł duńskiego Departamentu Więziennictwa i Probacji oraz do Europejskich Reguł Więziennych, a także do szczególnych reguł ustanowionych przez areszt śledczy.

Alkohol i narkotyki są zabronione. To samo dotyczy lekarstw, które nie zostały przepisane przez lekarza.

Ucieczka z więzienia lub aresztu śledczego podlega karze.

Oprócz tego musisz przestrzegać obowiązujących reguł oraz zaleceń personelu.

28. Kary dyscyplinarne itp.

Za przekroczenie obowiązujących reguł, możesz otrzymać karę dyscyplinarną w postaci ostrzeżenia, grzywny lub celi karnej. Masz prawo do wypowiedzi przed podjęciem decyzji, masz także prawo otrzymania uzasadnienia tej decyzji. W pewnych przypadkach możesz również zostać ukarany pozbawieniem możliwości kontaktu z innymi osadzonymi („izolacja”). Patrz rozdział: Skargi i odwołania.

29. Rewizja

W chwili osadzenia Cię w więzieniu lub areszcie śledczym przeprowadza się rewizję (przeszukanie). Oznacza to, że personel sprawdzi, czy nie masz przy sobie przedmiotów, których posiadanie w więzieniu i w areszcie śledczym jest zabronione. Na żądanie musisz zdjąć całe ubranie, choćby nawet było to w sprzeczności z Twoją religią. Rewizji dokonują osoby tej samej płci, co osoba przeszukiwana.

Rewizje mogą również mieć miejsce w czasie Twojego pobytu w zakładzie karnym, np. przed lub po widzeniu. Ze względów bezpieczeństwa również Twoja cela może zostać przeszukana.

Możesz również zostać zobowiązany do oddania próbki moczu, celem zbadania, czy zawiera on ślady zażytych substancji odurzających.

30. Zastosowanie siły

W pewnych przypadkach personel ma prawo zastosować siłę oraz środki przymusu. Personel może np. użyć pewnych chwytów, kajdanek, pałki służbowej lub gazu pieprzowego.

Każda forma zastosowania siły poddana jest bardzo dokładnej kontroli, a jej użycie wymaga spełnienia bardzo konkretnych warunków. Zastosowanie siły musi być możliwie najostrożniejsze i konieczne dla osiągnięcia danego celu. Patrz w rozdziale: Skargi i odwołania.

31. Skargi w związku z niesłusznym zastosowaniem kar dyscyplinarnych i innych środków

Masz prawo do odszkodowania, jeżeli Twój pobyt w więzieniu niezastużenie trwał za długo, niezastużenie umieszczono Cię w celi przestuchań, celi karnej lub celi bezpieczeństwa, albo też niezastużenie odizolowano Cię od innych osadzonych. Jeżeli niezastużenie zastosowano wobec Ciebie inne środki, możesz w pewnych przypadkach, przy spełnieniu określonych warunków, otrzymać odszkodowanie.

32. Odszkodowanie z tytułu wypadku

Masz prawo do odszkodowania, jeżeli podczas odbywania kary doznałeś uszczerbku na zdrowiu. Możesz otrzymać odszkodowanie zarówno z tytułu wypadków przy pracy, jak i wypadków w czasie wolnym. Możesz również uzyskać rekompensatę, np. jeżeli wskutek wypadku uległy uszkodzeniu Twoje okulary.

33. Rozpatrywanie spraw

Przed rozpatrzeniem Twojej sprawy masz zwykle prawo do wypowiedzi. Wszystkie odmowy i decyzje, które nie przyznają Tobie racji, wymagają uzasadnienia. Masz prawo do otrzymania decyzji na piśmie. Masz również prawo na zwykłych zasadach ogólnych do wglądu w akta sprawy, do otrzymania kopii znajdującego się w nich materiału pisemnego oraz do wypowiedzenia się na jego temat, zanim zapadnie decyzja w tej sprawie.

Szczególne reguły obowiązują np. w sprawach dotyczących wyboru zakładu do odbycia kary, pozbawienia kontaktów z innymi osadzonymi lub przenoszenia do innych zakładów duńskiej Służby Więziennictwa i Probacji. W takich sprawach nie masz prawa wglądu do akt, a przez to masz tylko ograniczone prawo do otrzymania uzasadnienia podjętej decyzji.

34. Skargi

Skargi na decyzje podjęte przez duńską Służbę Więziennictwa i Probacji

Co do zasady, na decyzje duńskiej Służby Więziennictwa i Probacji nie można wnosić skarg do duńskiego Departamentu Więziennictwa i Probacji. Możliwe jest jednak wnoszenie skarg dotyczących decyzji w sprawach:

- umieszczenia w danym zakładzie karnym i przeniesienia;
- umieszczenia w zakładzie karnym na mocy ust. 78 Ustawy o Więziennictwie;
- obliczenia okresu odbywania kary;
- rewizji osobistej osadzonego;
- cel karnych i cel przesłuchań;
- umieszczenia w celi bezpieczeństwa, użycia kajdanek i innych środków ochronnych;
- użycia siły;
- kontaktów ze współosadzonymi;
- wymiany listów;
- widzeń, w tym odmownego rozpatrzenia wniosku o przebywanie wraz z dzieckiem podczas pobytu w więzieniu;
- ograniczonego prawa do kontaktu ze środkami masowego przekazu;
- przepustek;
- potrąceń;
- konfiskaty;
- zwolnienia warunkowego;
- powrotu do zakładu karnego po zwolnieniu warunkowym;
- uchylenia zezwolenia na odbywanie kary w formie dozoru elektronicznego;
- odszkodowania z tytułu niesłusznego zastosowania określonych środków podczas odbywania kary.

Więcej szczegółowych informacji na temat przysługujących możliwości wnoszenia skarg można znaleźć w ustawie o areszcie, a także w ustawach dotyczących poszczególnych dziedzin. Personel może pomóc Ci znaleźć odpowiednie dokumenty.

Jeżeli przysługuje Ci prawo wniesienia skargi na decyzję, personel poinformuje Cię o tym. W przypadku decyzji na piśmie przysługujące Ci prawa do wniesienia skargi będą określone w treści decyzji.

Jeżeli chcesz wnieść skargę do Departamentu Więziennictwa i Probacji, musisz uczynić to przed upływem 2 miesięcy od otrzymania decyzji.

Decyzje podjęte przez Departament Więziennictwa i Probacji

Możesz podjąć decyzję o wniesieniu określonych spraw rozpatrywanych przez departament do rozstrzygnięcia przez sąd. Odnosi się to do następujących decyzji:

- decyzji dotyczących obliczenia okresu odbywania kary;
- pewnych decyzji dotyczących zatrzymania listów;

- decyzji o karach dyscyplinarnych w formie celi karnej przez więcej niż 7 dni;
- określonych decyzji o konfiskacie przedmiotów i pieniędzy;
- określonych decyzji o potrąceniach z Twego wynagrodzenia za pracę;
- odmowy warunkowego zwolnienia po odbyciu dwóch trzecich części wymierzonej kary lub po odbyciu 14 lat kary dożywotniego pozbawienia wolności;
- decyzji o ponownym osadzeniu;
- określonych decyzji o odmowie odszkodowania w związku z niesłusznym zastosowaniem kar dyscyplinarnych i innych środków podczas wykonywania kary pozbawienia wolności.

Więcej informacji na temat możliwości zaskarżenia decyzji do sądu możesz znaleźć w Ustawie o Więziennictwie.

Jeżeli zażadasz, aby decyzja podjęta przez departament została zaskarżona do sądu, w decyzji tej będzie zawarte pouczenie, w jaki sposób należy to zrobić. Jeżeli chcesz zaskarżyć tę decyzję do sądu, musisz wnieść o to przed upływem 4 tygodni od chwili otrzymania powiadomienia o tej decyzji.

Rzecznik Praw Obywatelskich

Ostateczną decyzję wydaną przez duńską Służbę Więziennictwa i Probacji lub Departament Więziennictwa i Probacji możesz zaskarżyć do Rzecznika Praw Obywatelskich powołanego przez Parlament. Rzecznik nie może zmienić zaskarżonej decyzji, lecz może poprosić organ, który decyzję wydał, o ponowne rozpatrzenie sprawy. W praktyce rekomendacje Rzecznika są uwzględniane.

35. Ustawa o ochronie danych osobowych

Z chwilą osadzenia w jednym z zakładów karnych duńskiej Służby Więziennictwa i Probacji informacje o Tobie są gromadzone i przetwarzane za pomocą elektronicznego systemu przetwarzania danych.

Na podstawie ustawy o ochronie danych osobowych możesz skorzystać z następujących uprawnień:

- prawo do powiadomienia o zbieraniu informacji do ich dalszego elektronicznego przetwarzania;
- prawo do wniosku o wgląd do informacji będących przedmiotem elektronicznego przetwarzania;
- prawo do żądania korekty, usunięcia lub zablokowania informacji nieprawdziwych, mylących lub takich, które w podobny sposób zostały przetworzone elektronicznie niezgodnie z prawem.

36. Szczególne informacje dla cudzoziemców

Reguły

Najważniejsze reguły odbywania kary opublikowano w języku angielskim. Możesz je pożyczyć od personelu.

Problemy językowe

Zazwyczaj możesz rozmawiać z personelem po angielsku lub niemiecku.

Jeżeli nie mówisz tymi językami, w porozumieniu się pomoże Ci ktoś z personelu lub ze współosadzonych, tłumacząc rozmowę. Personel może wezwać tłumacza spoza więzienia, jeżeli będzie to konieczne i praktycznie możliwe.

Rzecznik

W niektórych zakładach wybrano specjalnego rzecznika dla osadzonych cudzoziemców.

Ambasada itp.

Masz możliwość skontaktowania się z ambasadą lub konsulatem Twojego kraju.

Zapytaj o to ewentualnie personel.

Wybory, itp.

Masz prawo w pewnych przypadkach do głosowania w wyborach do samorządowych władz lokalnych. Zapytaj o to personel.

Przeniesienie do innego kraju w celu odbycia pozostałej zasądzonej kary

W niektórych sytuacjach istnieje możliwość repatriacji w celu odbycia pozostałego okresu zasądzonej kary w kraju ojczystym lub w kraju zamieszkania. Możliwości takiego przeniesienia zależą od różnych okoliczności, np. tego, do jakiego kraju masz zostać przeniesiony, czy też pozostałego do odbycia wymiaru kary. Sprawcy przestępstw zwykle przenoszeni są do kraju, którego są obywatelami. W niektórych sytuacjach możesz zostać przeniesiony do innego kraju wbrew Twojej woli. Poproś funkcjonariusza służby więziennej o więcej informacji na ten temat.

Pobyt w innym kraju podczas zwolnienia warunkowego

Czasami sprawcy przestępstw, którzy zostali zwolnieni warunkowo, mogą przebywać w innym kraju (zwykle w kraju, którego są obywatelami). W takim przypadku odpowiedzialność za dopilnowanie przestrzegania przez nich warunków zwolnienia spoczywa na państwie, w którym przebywają. Przysługujące Ci możliwości pobytu w innym kraju zależą m.in. od danego kraju. Poproś personel o więcej informacji na ten temat.

Wydalenie

O ile sąd postanowił, że po zwolnieniu masz być wydalony z Danii, do tego czasu będziesz odbywać karę w więzieniu zamkniętym.

W przypadku wydalenia zostaniesz zwolniony warunkowo, o ile odbyłeś połowę zasądzonej kary, niezależnie od tego, czy chcesz pozostać w zakładzie karnym, czy nie. Policja postanowi, w jaki sposób masz zostać wydalony z Danii. Policja postara się, aby wydalenie nastąpiło przy zwolnieniu. Zapytaj o to ewentualnie personel lub Twojego obrońcę, jeżeli masz wątpliwości co do kwestii dotyczących wydalenia.

37. Informacje dla osób bliskich

Jeżeli masz zamiar odwiedzić osobę osadzoną, musisz najpierw zwrócić się do zakładu karnego o wydanie zezwolenia na widzenie. Zakład karny poinformuje Cię bliżej o obowiązujących regułach odnośnie do widzeń, w tym również o umawianiu czasu widzenia oraz o tym, jakie rzeczy można przynieść na widzenie. Proszę pamiętać, że jako osoba odwiedzająca musisz zezwolić personelowi na przeszukanie przyniesionych ze sobą rzeczy oraz odzieży.

Istnieją reguły określające, w jakiej ilości osadzeni mogą mieć swoje własne rzeczy i pieniądze w zakładzie karnym. Bliższe informacje o tym możesz uzyskać w danym zakładzie, jeżeli zamierzasz przynieść osadzonemu jakieś rzeczy lub pieniądze.

Listy wysyłane do osadzonego zwykle nie są czytane przez personel, lecz są zazwyczaj otwierane przez personel w obecności osadzonego celem zapobiegania przemytowi. List, który wysyłasz do osadzonego, w pewnych sytuacjach może jednak zostać przeczytany. W takich samych przypadkach list może zostać zatrzymany. Zwykle taki list należy odesłać, a we wszystkich przypadkach nadawca musi najpóźniej przed upływem 4 tygodni od zatrzymania listu, zostać o tym poinformowany.

O możliwościach uzyskania przepustki i korzystania z telefonu przez osadzonych, patrz powyżej.

Zabranie ze sobą telefonu komórkowego na widzenie w więzieniu zamkniętym lub w areszcie śledczym jest karalne.

38. Tajemnica służbowa

Wszyscy pracownicy duńskiej Służby Więziennictwa i Probacji (Kriminalforsorg i Frihed) związani są tajemnicą służbową.

Informacje o przedstawionych zarzutach oraz o osadzonym w areszcie śledczym nie mogą być przekazywane osobom bliskim ani innym stronom trzecim. Tylko sam osadzony może opowiedzieć np. swoim bliskim o swojej sytuacji osobistej, chyba że personel uzyskał na to zezwolenie od samego osadzonego.

39. Infolinia

Jeżeli masz jakieś pytania, możesz zwrócić się do pracownika socjalnego duńskiej Służby Więziennictwa i Probacji oraz anonimowo uzyskać informacje o regułach i uprawnieniach za pośrednictwem infolinii duńskiej Służby Więziennictwa i Probacji pod numerem +(45) 70 26 04 06.

Infolinia jest czynna w dni powszednie w godzinach 9:00-15:00 i 19:00-22:00.
W weekendy infolinia jest czynna w godzinach 12:00-18:00.

Direktoratet for Kriminalforsorgen
Strandgade 100
DK 1401 Copenhagen K

Telefon: 72 55 55 55

www.kriminalforsorgen.dk
dfk@kriminalforsorgen.dk